

Autoilevia karhuja pullapellon laidalla

*Amanda Vähämäki
koukkasi sarjakuva-
piirtäjäksi Italian
kautta*

Ville Hänninen

Suomalainen sarjakuva on muuttunut viime vuosina aika tavalla. Yhä useammat piirtäjät pyrkivät julkaisemaan tarinoitaan ja albumejaan erikielisinä käännöksinä ja saamaan sitä kautta yleisöä. On päässyt käymään jopa niin, että monet sarjakuvat ilmestyvät muualla ennen Suomea. Näin sattui Lewis Trondheimin ja Ville Rannan *Celebritizille*/Julkimoille – ja Amanda Vähämäen Pullapellolle.

Pullapello julkaistiin italiaksi ja englanniksi italialaisen Canicolan kautta ja vasta yli vuotta myöhemmin Daadalta suomeksi. Jo sitä ennen, vuonna 2005, Vähämäki oli onnistunut voittamaan Luzernin kansainvälisen Fumetto-sarjakuvakilpailun – ennen kuin suomalaisissa antologioissa oli julkaistu ainuttakaan sarjakuvaa!

Syy on mitä käytännöllisin. Vähämäki (s. 1981) opiskeli Italiassa ja onnistui tutustumaan oikeisiin tyyppeihin oikealla hetkellä.

”Lukion jälkeen piti mennä opiskelemaan, mutten päässyt suomalaisiin taidekouluihin. Vanhempieni italialainen tuttava vihjaisi, että kannattaa mennä opiskelemaan Bolognaan, joten päätin kokeilla sitä. Ensin luin vuoden Bolog-

Amanda Vähämäen tarinoita ovat julkaisseet Canicola-antologian lisäksi muun muassa sveitsiläinen Strapazin, norjalainen Forresten, saksalainen Orang ja Glömp, jonka uudesta numerosta tämä näyte on peräisin.

nan yliopistossa, jonka jälkeen vaihdoin kuvataideakatemiaan. Opiskelin siellä neljä vuotta.”

”Kaupungissa tutustuin samanhenkisiin ihmisiin, jotka olivat kiinnostuneita sarjakuvasta taiteena. Tein opiskelukaverini kanssa omakustannelehdten, jonka muun muassa Andrea Bruno näki ja minut pyydettiin mukaan Canicola-ryhmän toimintaan.”

Vuonna 2004 Canicola alkoi julkaista omaa antologiaansa. Sen viides numero ilmestyi syksyllä. Lisäksi kustantamo on julkaissut myös albumeja, suomalaisista tekijöistä Vähämäen lisäksi Marko Turusta.

Vaihtoehtoiselle julkaisemiselle on Italiassa rutkasti tarvetta.

”Italialainen sarjakuvaskene on aika yksipuolinen, keskittynyt lähinnä kaupalliseen sarjakuvaan. Pienillä kustantamoilla on vaikeuksia saada julkaisujaan kaupaksi minnekään. Onhan samoja ongelmia Suomessakin, mutta Italiassa se tuntuu olevan vielä hankalampaa. Kirjakaupat myyvät sarjakuvia hyvin nihkeästi. Lähinnä niitä myydään kioskeissa ja alan erikoisliikkeissä, mikä ei tietenkään sovi kaikenlaisille julkaisuille. Lähinnä niissä myydään Bonelli-kustantamon sarjakuvia ja mangaa.”

Perinteisesti osaavat italotekijät ovat suunnanneet suoraan ranskankieliselle markkina-alueelle ja löytäneet kustantajan länsinaapurista. Vastapainoa menolle on tuonut lähinnä laadukasta italialaista ja käännössarjakuvaa julkaiseva Coconino Press.

Suomessakin käynyt Canicola-ryhmä yrittää juurruttaa maahan uudenlaista sarjakuvakulttuuria, pienin askelin. Jo yksinään Pullapellon julkaisemista voi pitää pienenä kulttuuritekona. Myös

ranskaksi ja ruotsiksi käännetty Pullapello on unenomainen tarina, jonka hienous perustuu voimakkaaseen, halki tarinan säilyvään tunnelmaan.

Sen tyyliä voisi verrata esimerkiksi Anke Feuchtenbergeriin tai Jenni Ropen. Toisaalta Vähämäen tarinoissa on kotikutoisen davidlynchmäisiä sävyjä, autoilevista karhuista eläviin pulliin.

”Tarina perustuu aika paljon uniin, joita olen nähnyt. Pullapelltoon tahdoin vangita sen voimakkaan ja pelottavankin tunnelman, joka unissa usein on. Pidän siitä, miten ne ponnahtelevat tilanteesta toiseen eivätkä ole niin kovin loogisia. Mitä unet sitten kertovat, en tiedä, mutta ehkä se ei ole niin olennaista.”

Monen muun nykytaiteilijan tavoin Vähämäki haluaa työn vaiheiden, prosessiluonteisuuden ja jopa virheiden näkyvän lopullisessa teoksessa.

”En halua siistiä kuvia liikaa jälkikäte. Tykkään jättää korjaukset myös

lopulliseen kuvaan, se tuo siihen elämää. Varmaan samasta syystä käytän myös lyijytäyttekynää, joka on tosi herkkä mutta mukava väline.”

”Suunnittelen kyllä tapahtumat tarkkaan mutta pyrin jättämään tarinoihin tilaa improvisaatiolle. Minusta on sympaattista, kun kuvissa on ”keskenäisyyden” tuntua, eikä niitä ole hinkattu liian pitkälle.”

Ymmärrettävää, etenkin kun kyse on Pullapellon tapaisesta jazzahtelevan vapaasti etenevästä albumista.

Nyt Vähämäki on asettunut takaisin Suomeen, Tampereen kautta Helsinkiin. Tekeillä on toinen pitkä, lapsuuteen sijoittuva albumi sekä tarina kanadalaisen laatukustantajan Drawn & Quarterlyn ajoittain ilmestyvälle Drawn & Quarterly Showcase -antologialle, joka esittelee nuoria ja lupaavia piirtäjiä. Vähämäki on tehnyt toukokuussa ilmestyvään julkaisuun myös kannen.

”Teininä olin sitä mieltä, että alan sarjakuvapiirtäjäksi, kun kirjastosta löytyi vaikka mitä innostavaa. Sen jälkeen en tehnyt vuosiin mitään, mutta aloin piirtää Bolognassa sarjakuvia uudestaan”, Amanda Vähämäki kertoo.